

Xəstəlik sinifi (XBT-10)	Travmalar, zəhərlənmələr
---------------------------------	---------------------------------

İlkin versiyanın tərtibatçı (İSİM)	Daşdəmirov Ü.
---	----------------------

XBT-10 rubrikası	Xəstəliklər
T57.1	Fosfor və onun birləşmələrinin toksik təsiri

Müalicə

AMBULATOR MÜALİCƏ TAKTİKALARI

- intoksikasiya əlamətlərinin aradan qaldırılması;
- həyati orqan və sistemlərin funksiyalarının sabitləşməsi;
- ağırlaşmaların müalicəsi (su-elektrolitin korreksiyası, metabolik pozğunluqlar, toksik hepatopatiya, nefropatiya, ensefalopatiya müalicəsi).

Qeyri-dərman müalicəsi:

- Rejim:
- Pəhriz:

Xəstəliyin şiddətindən asılı olaraq **dərman müalicəsi** :

- detoksifikasiya terapiyası hüceyrələri sərbəst radikalların zəhərli təsirlərindən qorumağa kömək edir və ekzogen zəhərli birləşmələri neytrallaşdırır;
- anksiyolitik terapiya - narahatlıq, yuxu pozğunluqları, sərhəd pozğunluqlarını aradan qaldırır;
- xroniki bronxit olduqda: mukolitik, bronxodilatator terapiya;

- mədə-bağırsaq traktının eroziv və ülseratif lezyonları olduqda - antisekretor dərmanlar;
- polinevrit sindromu üçün - antiinflamator terapiya, orqanizmdə kalsium mübadiləsini tənzimləmək üçün mikrosirkulyasiyanı yaxşılaşdıran dərmanlar, bədəndə kalsiumun udulmasını yaxşılaşdıran dərmanlar.

Əsas dərmanların siyahısı:

dekstroz;

natrium xlor;

ursodeoksixolik turşu;

tokoferol asetat;

retinol;

tofisopam;

pentoksifilin;

betahistin;

piridoksin hidroxlorid;

tiamin xlorid;

siyanokobolamin;

askorbin turşusu.

Əlavə dərmanların siyahısı (aparıcı sindromdan asılı olaraq):

ipratropium bromid;

tiotropium bromid;

asetilsistein;

omeprazol;

pantoprazol;

esomeprazol;

pankreatin

metoklopramid;

kalsium karbonat/xolekalsiferol

Digər müalicə növləri:

Əsas:

tənəffüs məşqləri - bronxlarda tıkanıqlığı aradan qaldırmağa kömək edir, iltihabı aradan qaldırır, bronxial mukozanın qoruyucu xüsusiyyətlərini artırır; sinə masajı - tənəffüs əzələlərinə təsir göstərir, ekshalasiyanı gücləndirməyə, bronxları genişləndirməyə və qan dövrəni funksiyasını yaxşılaşdırmağa kömək edir.

Shcherbak No 10-a görə qalvanik yaxası - refleksli olaraq qan dövrəni və beynin trofizmini yaxşılaşdırır, beyin qabığının həyəcanını azaldır, həmçinin

bir sıra daxili orqanların işinə faydalı təsir göstərir;
10% maqnezium sulfat məhlulu ilə iontoforez - antispazmodik, sakitləşdirici, antikonvulsant təsir göstərir, yuxunu tənzimləyir.
aminofilin, kalsium xlorid ilə elektroforez - bronxların drenaj funksiyasını yaxşılaşdırmağa, mayeləşdirməyə və bəlgəmin axıdılmasını yaxşılaşdırmağa kömək edir;
Sinənin Ural şüalanması - immunostimulyasiya edən təsire malikdir, xarici tənəffüs funksiyasını yaxşılaşdırır və antiinflamatuvar təsir göstərir;
ambroben, otlar ilə inhalyasiya (termopsis, koltsfoot, yabanı rozmarin, bağayarpağı, cökə yarpaqlarının infuziyası) - bronxların drenaj funksiyasını yaxşılaşdırmağa kömək edir, bəlgəmin axıdılmasını sulandırır və yaxşılaşdırır.

Əlavə:

elektroyuxu – yüksək sinir fəaliyyətini normallaşdırmağa kömək edir, beynin qan tədarükünü yaxşılaşdırır, sakitləşdirici və yuxu verici təsir göstərir;
akupunktur - tənəffüs sisteminə güclü təsir göstərir, medulla oblongatada tənəffüs mərkəzini stimullaşdırır, güclü spazmolitik təsir göstərir, qan sayını yaxşılaşdırır, hormonal səviyyələri, metabolik prosesləri normallaşdırır, damarların tonunu sabitləşdirir, toxunulmazlığı və infeksiyalara qarşı müqaviməti artırır, sedativ və antidepresan təsir;
Maqnit lazer ponksiyonu - periferik, regional və mərkəzi qan dövranını yaxşılaşdırır, analjezik təsir göstərir, toxuma trofizmini yaxşılaşdırır, neyrohümorale tənzimləməni və zəifləmiş immun prosesləri normallaşdırır.

Əlavə idarəetmə:

Profilaktik tədbirlər:

İlkin profilaktika :

İstehsal (texnoloji) prosesinin geniş mexanikləşdirilməsi və möhürlənməsi, sarı fosforun ən aşağı konsentrasiyasını (0,03 mq/m³-dən aşağı) təmin edən ventilyasiya tələb olunur. Profilaktik tibbi müayinələr zamanı sağlamlığa zərərli amillərin müəyyən edilməsi və onların aradan qaldırılması üçün tədbirlərin tətbiqi. Bədbəxt hadisələrin inkişafının qarşısını almaq üçün tədbirlər həyata keçirməklə fosfat istehsalında iş yerlərinin sanitar-gigiyenik skrininqinin aparılması. Qadınların və 18 yaşına çatmamış şəxslərin işləməsinə icazə verilmir.

İkinci dərəcəli profilaktika:

Профилактические мероприятия включают снижение нагрузки с целью профилактики прогрессирования, обострения и хронизации, ограничение физической активности с целью профилактики прогрессирования и обострения, ограничение приема пищи с целью профилактики прогрессирования и обострения, ограничение приема жидкости с целью профилактики прогрессирования и обострения, ограничение приема соли с целью профилактики прогрессирования и обострения, ограничение приема алкоголя с целью профилактики прогрессирования и обострения, ограничение приема курения с целью профилактики прогрессирования и обострения, ограничение приема наркотиков с целью профилактики прогрессирования и обострения, ограничение приема лекарственных препаратов с целью профилактики прогрессирования и обострения, ограничение приема витаминов с целью профилактики прогрессирования и обострения, ограничение приема минеральных веществ с целью профилактики прогрессирования и обострения, ограничение приема микроэлементов с целью профилактики прогрессирования и обострения, ограничение приема фитонутриентов с целью профилактики прогрессирования и обострения, ограничение приема фитогормонов с целью профилактики прогрессирования и обострения, ограничение приема фитостероидов с целью профилактики прогрессирования и обострения, ограничение приема фитосапонинов с целью профилактики прогрессирования и обострения, ограничение приема фитотаннинов с целью профилактики прогрессирования и обострения, ограничение приема фитогликозидов с целью профилактики прогрессирования и обострения, ограничение приема фитосахаридов с целью профилактики прогрессирования и обострения, ограничение приема фитолесков с целью профилактики прогрессирования и обострения, ограничение приема фитостероидов с целью профилактики прогрессирования и обострения, ограничение приема фитосапонинов с целью профилактики прогрессирования и обострения, ограничение приема фитотаннинов с целью профилактики прогрессирования и обострения, ограничение приема фитогликозидов с целью профилактики прогрессирования и обострения, ограничение приема фитосахаридов с целью профилактики прогрессирования и обострения, ограничение приема фитолесков с целью профилактики прогрессирования и обострения.

Хəstənin vəziyyətinin monitorinqi:

Peşə xəstəliyi olan xəstənin müalicəsi taktikası:

iş şəraitinin sanitar-epidemioloji xüsusiyyətləri və peşə marşrutu haqqında məlumatların təhlili;

yaşayış yerindən tibbi sənədlərlə işləmək (ambulator kart, xəstəlik tarixindən çıxarışlar və s.), bu sənədlərdən nümunələrin götürülməsi; patoloji prosesin əmələ gəlməsinin xüsusiyyətləri, gedişi, xarakteri və spesifik zərərli istehsal amilləri arasında səbəb-nəticə əlaqəsinin qurulması; ümumi somatik patologiyaları ağırlaşdıran ağırlaşmaların mövcudluğunun aydınlaşdırılması.

Müalicə effektivliyinin göstəriciləri

: klinik və funksional göstəricilərin yaxşılaşdırılması; xəstənin həyat keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması.

Ədəbiyyat

Хроническая интоксикация фосфором и его соединениями

Версия: Клинические протоколы МЗ РК - 2017 (Казахстан)

<https://diseases.medelement.com/disease/%D1%85%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%B8%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BA%D0%B0%D1%8F-%D0%B8%D0%BD%D1%82%D0%BE%D0%BA%D1%81%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%8F-%D1%84%D0%BE%D1%81%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%BC-%D0%B8-%D0%B5%D0%B3%D0%BE->

%D1%81%D0%BE%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%8F%D0%BC%D0%B8/15065